

398**USTAWA**

z dnia 7 lipca 1994 r.

o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach kontraktów eksportowych.**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady ubezpieczeń kontraktów eksportowych, w wypadku których wypłata odszkodowań zapewniona jest w drodze przekazywania ubezpieczycielowi przez Skarb Państwa niezbędnych na ten cel środków.

2. Celem ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, zwanego dalej ubezpieczeniem kontraktów eksportowych, jest udzielanie krajowym podmiotom gospodarczym ochrony na wypadek strat poniesionych w trakcie realizacji kontraktu eksportowego, mogących powstać:

- 1) przed wysyłką towarów lub realizacją usług,
- 2) po wysyłce towarów lub zrealizowaniu usług.

Art. 2. 1. Ubezpieczenie kontraktów eksportowych obejmuje szkody poniesione przez ubezpieczającego w wyniku niemożności wykonania kontraktu eksportowego bądź w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania kontraktu przez kontrahenta zagranicznego, jeśli szkody te są następstwem zdarzeń określonych jako ryzyko niehandlowe, tj:

- 1) ryzyko polityczne,
- 2) ryzyko katastrofalne,
- 3) ryzyko przewlekłej zwłoki w wypełnieniu zobowiązań płatniczych przez zagranicznego dłużnika publicznego, tj. taki podmiot, do którego nie mają zastosowania

przepisy prawa upadłościowego, obowiązujące w kraju dłużnika.

2. Ryzyko polityczne obejmuje:

- 1) ogłoszenie powszechnego moratorium płatniczego przez rząd państwa dłużnika lub państwa uczestniczącego w regulowaniu należności,
- 2) wydanie lub zmianę aktów prawnych lub decyzji rządu bądź innego organu państwowego państwa dłużnika lub państwa trzeciego, które uczestniczy w realizacji kontraktu, uniemożliwiających wykonanie kontraktu lub świadczenie zamówionych usług,
- 3) wprowadzenie zakazu transferu należności w walucie płatności lub zakazu wymiany waluty narodowej na walutę płatności,
- 4) odmowę dokonania zapłaty z przyczyn nie związanych z wykonaniem kontraktu, gdy dłużnikiem jest państwo, dłużnik publiczny lub inny dłużnik, za którego poręczyło państwo,
- 5) przepisy prawne lub decyzje Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie handlu zagranicznego, które uniemożliwiają realizację kontraktu lub świadczenie zamówionych usług,
- 6) wybuch poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działań wojennych, powstania, rewolucji, zamieszek, przewlekłych masowych strajków,
- 7) ogłoszenie aktów nacjonalizacji.

3. Ryzyko katastrofalne obejmuje następujące klęski żywiołowe:

- 1) trzęsienie ziemi,
- 2) wybuch wulkanu,
- 3) cyklon,
- 4) tajfun,
- 5) powódź,
- 6) gwałtowny przypływ morski,
- 7) pożary o rozmiarach katastrofalnych.

4. Ryzyko przewlekłej zwłoki oznacza opóźnienie w zapłacie przez kontrahenta zagranicznego, wynoszące co najmniej dwa miesiące od upływu ustalonego w kontrakcie terminu płatności.

Art. 3. 1. Ubezpieczenie kontraktów eksportowych dotyczyć może również ryzyka o charakterze handlowym, jeśli kontrakt zawarty jest na warunkach kredytu powyżej jednego roku.

2. Ubezpieczenie kontraktów eksportowych w zakresie ryzyka handlowego obejmuje stwierdzoną niewypłacalność oraz przewlekłą zwłokę kontrahenta zagranicznego.

Art. 4. W sytuacjach uzasadnionych ważnym interesem gospodarczym Rada Ministrów, w drodze uchwały, może wyrazić zgodę na ubezpieczenia kontraktów eksportowych od innego ryzyka niż wymienione w art. 2 i 3.

Rozdział 2

Przepisy szczegółowe

Art. 5. 1. Ubezpieczanie kontraktów eksportowych na warunkach określonych niniejszą ustawą powierza się Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, Spółce Akcyjnej, zwanej dalej Korporacją.

2. Ustawa budżetowa, z zastrzeżeniem art. 18, określa limit, do którego wysokości mogą być w danym roku ubezpieczane kontrakty eksportowe, a także przewidywane na dany rok wypłaty ze środków budżetu państwa z tytułu:

- 1) poręczeń kredytów zaciągniętych przez Korporację stosownie do art. 13 ust. 2 pkt 1,
- 2) pożyczek udzielonych Korporacji z budżetu państwa, stosownie do art. 13 ust. 2 pkt 2.

3. Korporacja prowadzi ubezpieczenie kontraktów eksportowych w imieniu własnym.

Art. 6. Z ubezpieczenia kontraktów eksportowych, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2, mogą korzystać:

- 1) krajowe — w rozumieniu przepisów dewizowych — podmioty gospodarcze dokonujące eksportu krajowych towarów i usług,
- 2) jednostki finansujące kontrakty eksportowe, realizowane przez podmioty określone w pkt 1.

Art. 7. Rada Ministrów w terminie do 30 listopada każdego roku określa szczegółowe zasady działalności Korporacji na rok następny, w zakresie objętym niniejszą ustawą, a w szczególności:

- 1) rodzaje kontraktów, które mogą być objęte ubezpieczeniem od ryzyka niehandlowego,
- 2) rodzaje kontraktów, które mogą być objęte ubezpieczeniem od ryzyka handlowego,
- 3) wytyczne w zakresie ustalania wysokości stawek za ubezpieczenie kontraktów eksportowych.

Art. 8. 1. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ustala, w drodze zarządzenia, tabelę klasyfikacji krajów w zależności od stopnia ryzyka, o którym mowa w art. 2 i 3.

2. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz Ministrem Przemysłu i Handlu określa, w drodze rozporządzenia, minimalny procentowy udział składników pochodzenia krajowego w eksportowanym produkcie finalnym, umożliwiającą uznanie tego produktu za krajowy.

Art. 9. 1. Ogólne warunki ubezpieczenia kontraktów eksportowych zatwierdza Minister Finansów na wniosek Korporacji.

2. Taryfę stawek za ubezpieczenie kontraktów eksportowych, opracowaną przez Korporację na podstawie wytycznych Rady Ministrów, zatwierdza Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 10. 1. Rozliczenia finansowe związane z ubezpieczeniem kontraktów eksportowych prowadzone są przez Korporację na wyodrębnionym rachunku bankowym.

2. Na rachunku, o którym mowa w ust. 1, gromadzone są:

- 1) składki z tytułu ubezpieczenia kontraktów eksportowych,
- 2) kwoty uzyskane w wyniku postępowań windykacyjnych i regresowych,
- 3) odsetki od środków gromadzonych na tym rachunku,
- 4) środki pieniężne określone w art. 13 ust. 2,
- 5) odsetki od lokat wolnych środków,

6) środki przekazane przez Ministra Finansów, zgodnie z art. 19.

3. Środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym nie stanowią przychodu Korporacji w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

4. Korporacja za zgodą Ministra Finansów może dokonywać lokaty wolnych środków; środki uzyskane z dochodów od tych lokat wpływają na rachunek, o którym mowa w ust. 1.

5. Nadwyżka środków na rachunku, o którym mowa w ust. 1, na wniosek Ministra Finansów jest przekazywana do budżetu państwa.

6. W przypadku ogłoszenia upadłości Korporacji, środki pieniężne zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 1, nie wchodzi do masy upadłościowej; środki te Minister Finansów przeznacza na zaspokojenie zawartych przez Korporację umów ubezpieczenia kontraktów eksportowych, nadwyżkę zaś przekazuje do budżetu państwa.

Art. 11. 1. W razie powstania szkody objętej ubezpieczeniem, ubezpieczający zobowiązany jest bez nie uzasadnionej zwłoki udzielić Korporacji wszelkich wiadomości oraz przedstawia dokumenty i inne dowody niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiarów.

2. W razie wątpliwości, czy powstała szkoda jest następstwem ryzyka określonego w art. 2—4, ciężar udowodnienia tego faktu spoczywa na ubezpieczającym.

Art. 12. 1. Z chwilą zapłaty odszkodowania ubezpieczeniowego na Korporację przechodzą wszelkie wierzytelności oraz inne prawa przysługujące ubezpieczającemu w stosunku do kontrahenta zagranicznego lub jego poręczycieli z tytułu niemożności wykonania kontraktu eksportowego oraz utraty należności powstałej w wyniku realizacji kontraktu eksportowego lub udzielenia kredytu na jego realizację.

2. Ubezpieczający zobowiązany jest przekazać Korporacji dokumenty i informacje oraz dokonać innych czynności potrzebnych do skutecznego dochodzenia praw, o których mowa w ust. 1, przez Korporację.

3. Zrzeczenie się przez ubezpieczającego, bez zgody Korporacji, wierzytelności i praw, o których mowa w ust. 1, zwalnia Korporację od obowiązku zapłaty odszkodowania.

Art. 13. 1. Wypłata odszkodowań z tytułu umów ubezpieczenia kontraktów eksportowych następuje z rachunku, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

2. Wypłata odszkodowań przez Korporację gwarantowana jest przez Skarb Państwa poprzez:

- 1) poręczenie przez Ministra Finansów w imieniu Skarbu Państwa kredytu bankowego zaciąganego przez Korporację,
- 2) udzielanie pożyczek ze środków budżetu państwa.

3. Minister Finansów może w szczególności uzasadnionych wypadkach umorzyć pożyczkę, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

4. Do poręczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 1, nie stosuje się art. 23 ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344 i z 1994 r. Nr 76, poz. 344).

5. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić warunki i tryb udzielania poręczeń oraz udzielania i umarzania pożyczek, o których mowa w ust. 2 i 3.

Art. 14. Za prowadzenie działalności ubezpieczeniowej, określonej niniejszą ustawą, Korporacji przysługuje prowizja. Wysokość prowizji i sposób jej finansowania określa umowa między Ministrem Finansów a Korporacją.

Art. 15. 1. Nadzór nad działalnością Korporacji w zakresie ubezpieczenia kontraktów eksportowych sprawuje Minister Finansów na zasadach określonych niniejszą ustawą.

2. Tryb sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, określa regulamin opracowany przez Ministra Finansów i zatwierdzony przez Radę Ministrów.

Art. 16. 1. Korporacja przedstawia okresowe sprawozdania o stanie rachunku, o którym mowa w art. 10 ust. 1, zawartych ubezpieczeniach kontraktów eksportowych i dokonanych wypłatach odszkodowań:

- 1) kwartalne — Ministrowi Finansów oraz Ministrowi Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
- 2) roczne — Radzie Ministrów, po uzyskaniu opinii Ministra Finansów i Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Zakres, formę i terminy składania sprawozdań oraz kontrolowanie ich prawidłowości określa, w drodze zarządzenia, Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Rozdział 3

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 17. Do umów ubezpieczenia kontraktów eksportowych uregulowanych niniejszą ustawą nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 807 § 1, art. 810 oraz art. 811 Kodeksu cywilnego,
- 2) ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 59, poz. 344, z 1993 r. Nr 5, poz. 21 i Nr 44, poz. 201 oraz z 1994 r. Nr 4, poz. 17).

Art. 18. 1. Ustala się limit ubezpieczenia kontraktów eksportowych na rok 1994 w wysokości 25 bilionów złotych.

2. Środki uzyskane z tytułu dotychczas prowadzonej, w porozumieniu z Ministrem Finansów, działalności w zakresie ubezpieczania kontraktów eksportowych od ryzyka niehandlowego Korporacja przekazuje na rachunek, o którym mowa w art. 10 ust. 1.

Art. 19. Minister Finansów może przekazać Korporacji środki będące w jego dyspozycji z tytułu umów dwustronnych, zawartych z państwami — uczestnikami Polskiego Funduszu Stabilizacyjnego.

Art. 20. Minister Finansów może przekazać Korporacji, na wydzielony rachunek, środki uzyskane z Unii Europejskiej lub z innych źródeł na wspieranie eksportu do krajów rozwijających się z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć eksportowych według zasad ustalonych między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a darczyńcą.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*